

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v škofjsk.
poslopju (Bischofshof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Nova postava o kolekovanju ali štempljanju menjic in računov!

S 1. majem t. l. je obveljala nova postava, ki prinaša veliko in važnih, oziroma za nevedneže in lehkomisleže, tudi precej občutljivih sprememb pri kolekovanju ali štempljanju menjic (wechsel) in kupčijskih računov. Do sedaj je veljalo, če se je potrební kolek ali štempelj kupil, na men-
jico pritisnil in prepisal z dnevom in z imenom strankinim. Ta način je sedaj prenehal.

Od 1. maja 1876 naprej se zamore potrebni kolek za menjice plačati a) s tem, da se za men-
jico vzeme uradni obrazec (Wechselblanquette), ki že ima na sebi potrebni kolek ali štempelj. Taki
obrazci se dobivajo pri c. k. davkarijah in sploh
povsod, kder so se do sedaj koleki prodajali. b) ali s tem, da se kolek sicer na menjico ali na
menjiški papir pritisne, vendar v davkarijo ž njim
hiti, da ga uradnik s pečatom zaznamova preden
se menjica podpiše; ali c) tudi s tem, da se pri-
stojbina, t. j. znesek za kolekovanje, če presega
25 fl. pred podpiševanjem pri davkariji vplača.
Kdor bi se zoper te določbe pregrešil, ta bi mor-
al dolžni kolek 50krat kot kazen v davkariji
vplačati, ako se kolekovanje računi po I. lestvici ali
tarifi in 10krat po II. tarifi. Na primer kolek
po I. tarifi za menjico 500 fl. znaša 50 kr.; kazen
bi pa znašala 50 × 50 kr., t. j. 25 fl. Kolek po
II. tarifi znaša pri 500 fl. že 2 fl. 50 kr., kazen
bi pa nepazljivca zadela za 2 fl. 50 kr. × 10,
t. j. tudi 25 fl. Izgovor, da kdo nove postave ni
poznal, ne pomaga nič!

Gledé kolekovanja kupčijskih računov so tudi
s 1. majem obveljale nekatere spremembe. Pogle-
vitne so te! Zneskov do 10 gld. ni treba koleko-
vati, za zneske od 11—50 fl. se vzeme na vsako
polo kolek za 1 kr., pri zneskih višjih od 50 fl.,
mora biti kolek za 5 kr. Računi pri gostilničarskih
in krčmarskih opravkih so tudi kolekovanju pod-
vrženi. Kdor se pregreši, bo kaznovan in plača
50 krat dolžni štempelj in če globe takoj ne plača,
mu še 6 % zamudnih obresti naračunijo. Iz reče-

nega je razvidno in jasno, da bo ljudem vsled te
postave treba mnogo opaznosti, če nečejo v škodo
zagaziti! Pri c. k. davkarijah se dobi za mali denar
drobna knjižica, ki zapopada novo postavo in kra-
tek poduk o njej! Dragotin Ljubec.

Dvojna gosposka v deželi.

(Govor poslanca g. Hermana v deželnem zboru v Gradcu.)

III. Nemške tiste novine, katere služijo cen-
tralistom in ustavakom, zaženejo močen krik vse-
lej, kedar so sklicani deželni zbori. Trobijo lju-
dem na ušesa, da deželni zbori nič več ne po-
menijo; tako si prizadevajo vsako samostalno gi-
banje dežel brž zadušiti. Ali to je zopet narobe
svet! Kajti deželni zbori, ti so glavna reč, deželni
vladar stoji pred državnim oblastnikom, vojvod
pred cesarjem. To je naravni red! Dežele, te
so stebri, na katerih sloni in stoji vsa država,
celo cesarstvo. Karkoli cesarstvo glešta in velja,
vse ima od dežel. Zato pa bi v deželnih zborih
imelo biti središče in težišče vsega našega zno-
tranjega, političnega življenja; vse naše domače
politične, cerkvene, šolske, narodne zadeve pripa-
dati bi imele samo deželnim zborom, a ne državi,
t. j. ministrom in njihovem državnemu zboru na
Dunaju, sicer nas strahuje le kaka „stranka“ in
vlada postane „strankarska“ vlada. Kaj skrbi to
dunajske ministre, če si marsikatera dežela želi
svoje domače zadeve urediti, kakor sama najbolj
vé in kakor jej samej najboljše kaže? Kaj to skrbi
državo in kde trpi ona kako škodo, če Tirolska
dežela pruskih lutovcev ne trpi in jim naseljeva-
nje brani; ali če Predarlška sklone katoliško
šolsko postavo, ali če Kranjska osnuje postavo,
po katerej bi se narodnost Slovencev in Nemcev
varovala, porazumljenje in mir med obema na-
rodoma ohranil! Ali ravno porazuma in miru ne trpi
nesrečna centralistična sistema!

Kakor si država in dežela nasprotujete in
druga drugo prekositi hočete pri javni upravi ali
administraciji, jednako delate tudi pri dajanju no-
vih postav. Obedve nasvetujete nove postave, ki

so si vsled tega včasih popolnem navskriž ter množijo zmotjave pri ljudeh, nered pri oblastnijah — ali pa ostanejo le kar na papirju. Tudi se sedaj skoro nikoli prav ne vé, kaj pripada deželi kaj državi, meja med obema je nedoločna, negotova. Od tod pa izvira zopet neznano veliko dvomov, preprirov, prit žeb, posilstva in krivic! Vedno bolj se pogrezujemo v žalostno razdjanje, vse naše zadeve so zmešane, zamotane in predrage! Kako bi bil tu kak napredek mogoč? Reči, katere bi posamezne dežele veliko boljše in cenejše same v red spravljale, si država svoji in deželam jemlje, da še te na nje gledati in jih kotrolirati ne morejo, kakor bi treba bilo. Primorani smo iz dežele hoditi in svoje domače zadeve in koristi prepuščati v odločbo tujcem, tuje, t. j. državnej zbornici na Dunaju! (Dobro! na desnici — oho! na levi.)

Ako želite zvedeti, kaj da pripada državi in kaj deželi, morate najprvle priznati, da posamezne dežele niso provincije po krvavi vojski pridobljene, katerim se lahko vse pravice poberejo, ampak da so posebne države v državi ter imajo svoje starodavne pravice. Vse tedaj, kar zadeva ove pravice, samostalnost in domače koristi posameznih dežel, to pripada deželnim zborom; vse pa, kar zadeva ove dežele ob enem, to naj vzeme državni zbor in jegovi dunajski ministri na svojo skrb. To je pravi red, oprt na slovesno cesarjevo pismo ali diploma 20. oktobra 1860. Zatoraj so politična uprava ali administracija, potem pravosodje, bogočastje, šole, dežalska kultura n. pr. ceste, direktni davki itd. reči, ki pripadajo deželnim zborom, a ne državnemu zboru na Dunaju. Kdor deželam oskrbovanje tehreči jemlje, ta jim tudi krči in gubi njihovo samostalnost. Ali ima naša dežela štajerska pravico do take samostalnosti v državi?

Ne bodem vas tukaj nadlegoval z domačo zgodovino; le to omenim, da je Štajerska bila samostojna, ter imela lastno državno pravo in svojega vojvoda že tedaj, ko habsburške dinastije, iz katere so naš svitli cesar, še bilo ni. Stanovi so uredovali vse deželne zadeve, tudi zgoraj navedene. Stanovi so imele svoje deželne zbore, in mnogokrat je k tem zahajal tudi vojvod sam. Ali nima naša dežela v dokaz samostojnosti svojega deželnega zbora, svojega glavarja, deželnega grba, deželne barve in svoje zgodovine? Iz prva je bil deželni glavar prvi zastopnik cesarjev v deželi; mnogo poznej so iz Dunaja začeli v deželo pošiljati posebne cesarske namestnike (Statthalter), to pa proti deželnim pravicam. Zoper odločbe deželnega odbora še denešnji den ni višje pritožbe, kar je tudi dokaz samostalnosti štajerske dežele. In pri takih razmerah si naša dežela nebi smela svojih domačih zadev sama okrbovati po svojih potrebah in ne občevati z svojim deželnim vladarjem Francem Jožefom? Ali vzeli so jej to oskrbovanje in jej le toliko pustili, da ne more živeti pa tudi umreti ne. Kar se jej je še pustilo, to so večjidel reči malega pomena ali vsaj same sitne

in težavne stvari. Pogled na deželni proračun nas bo tega prepričal. V njem se naštevajo reči, katere pripadajo deželnemu zboru: deželna uprava, policija, deželna kultura, šole, norišnica, bolenišnice, zdravstvo, priprež, dolgovi in obresti, posestva, davšine, zemljiščna rešitev itd. To pripada deželnemu zboru, a čuda velika! o tistih rečeh sklepa tudi državni zbor na Dunaju. V zgoraj naštetih rečeh je tudi štajerski deželni zbor nekoliko samostalen in po neki strani — preveč samostalen. Poslanci ne morejo celo leto v Gradcu sedeti, zato odberejo iz sebe odbornike, ki med tem v Gradcu ostanejo in iz deželne hiše opravljajo deželne zadeve. Zoper odločbe teh odbornikov ne velja nobena pritožba, in posameznih odbornikov ne more 6 let nihče odpraviti. To je preveč. Zato sem prepričan, da bi res ne bilo dobro tem odbornikom v roke dati izvrševalno oblast, ali eksekutivo in trdno upam, da bodo ti deželni odbori morali odstranjeni biti ravno tako, kakor c. k. namestnije, brž ko centralistična sistema propade. Namesto obeh, bode moralo priti nekaj celo novega, enotnega in boljšega!

Gospodarske stvari.

Spomladanski mraz ali slana.

Srednje-evropski kraji posebno tisti, ki so od visokih nemških alp ali planin proti solnčnemu izhodu, tedaj kraji na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Avstrijskem, Ogerskem in Hrvatskem, trpijo skoro vsako leto več ali manje občutljivo po spomladanskih in jesenskih mrazovih ali slanih. Prve padajo od Jožefovega do Janževega, druge okoli 21. septembra, kedar nastopijo jesenske enako dolge noči. Največ škode prizadenejo spomladanske slane, ker včasih sad na drevju in na vinski trti popolnem uničijo. Mnogoletne skušnje učijo, da se je nevarne slane bati navadno proti koncu marca, v drugi polovici aprila, v prvi polovici maja in v začetku junija. Občne slane 24. 25. in 26. maja l. 1866 in 1867 so se bile za 10 dni zakasnile. Mrzle, tihe noči brez vetra jasno nebo . . . kažejo na bližajočo se slano. Kedar solnce vhaja, tedaj pritiska mraz najbolj hudo. Nizkim vinogradom škodi slana več in hitrej, kakor višjim, po ozkih dolinah nasajenim bolj, kakor na prostem zraku ležečim. Vinogradom, obdanim od travnikov, senokoš, travnih ig, škodi slana mnogo več, kakor drugim; enaka je pri vinogradih polnih trave in plevelja. Rane slane škodijo manj, pozneje več, pozne v maju in juniju padajoče pa največ posebno tam, kder je na umrazeno trsove brž rano solnce posijalo. Mladike se skrčijo, očrne in posušé.

Pomočki zoper take nesreče so mnogovrstni. Najbolje stori, kdor zamore, če svoj vinograd tam, kder je zarad slane največ v nevarnosti, zasa

s trsnimi sortami, ki pozno ženejo in ki v slani niso preobčutljive. Take sorte so na primer: mali rizlec, laški rizlec, ortlieber, salankamenka . . . Jesenska rezitev, pozna kop zadržuje prerano gnasje in tako tudi nekoliko pomaga zoper nevarno slano. —

Navadno se pa sedaj rabijo sledeči pomočki. 1. Kadenje. Ta pomoček so že Rimljani poznali in rabili. V ta namen služi vse, kar pri gorenju dela dim; suha trata ali drn, dračje, slama, trnje, grmovina, listje in noveji čas šotini koščeki s premogovim smolujakom pomazani in tako zloženi, da prižgati le malo gorijo, temveč pa kadijo. Vse se ima se vé že pripraviti in ob robovih sadunosnikov in „žlakih“ vinogradnih pred vetrom razpostaviti. Prižgé se nastarljena šara tedaj, kedar se je slane res bati in sicer tako, da je pri vhaianju solnca ves sadunosnik ali nevarni del vinograda v dim zaviti. Če se slane ni bati se na tleče kupe prsti nekaj vrže, ogenj ugasne in pripravljena reč za drugo noč prihrani. Največ izda kadenje, kedar se ga cela okolica loti. Tako delajo na Nemškem ob Rajnu. Tudi Korošci si po tem načinu proti slani branijo sadusno drevje in semtertje tudi ajdo. 2. Drugi pomoček so plameniki ali bakle, priredjene iz slame, starovičja, bodičevja, suhladi, oklestkov, protja ali dračja. Iz take in enake tvarine se naredijo močče dolge za pedenj debele bakle, ki so na mestih, po 6" narazen, z bekovcem ali pintovcem trdno prevezane. Kedar se slana bliža, tedaj se ove bakle prižgejo in goreče po vinogradu med trsovm simotamo nosijo. Bakle gorijo po 1½ ure in razgrejeje zrak okoli trsovmja toliko, da 4 osebe lahko 1 oral vinograda obranijo. Tako delajo na Nemškem ob Rajnu menjši posestniki, kateri bolj na samem stanujejo. 3. Tretji pomoček je pokrivanje trsov z raznimi odejami, kakor so na primer: slama, plahte, štorje, dračje, hojevi in smrekovi oklestki. Ta pomoček se najbolj lahko rabi pri brajdah in špalirih. 4. Četrty pomoček je polivanje z mrzlo vodo. S polivanjem se hoče pomagati mladikam, katere so že od slane zadete. Vzeme se tedaj škropilnica polna frišne mrzle vode ter se ž njo, preden solnce vhaja, poškopijo zaporedom vsi trsi. Pri velikih vinogradih se lahko porabi tudi brizgalnica. Voda raztali pomalem padlo slano, potegne toploto iz zraka v trsove mladice, ki se sedaj zopet oživi in tako gotovega pogina reši. Kder je tedaj mrzle vode pri rokah, se naj tako škropenje uslanjenih trsov ne opušča!

Kder se slana ni mogla zabraniti in je storila veliko škode, tam pa se naj poškodovane mladike hitro porežejo in rane z lanenim firnežem ali kakim posebnim mazilom namažejo. Če je vsa mladika vela, se rozga poreže do prvega očesa; če na rozgi ni nobenega spečega očesa več, se pa odreže gladko pri trsovi glavi, kder se vedno nahaja spečih oces, če jih ravno vselej videti ni.

Ker se pa tako obrezan trs močno joče, zato se mu morajo rane namazati. Kot mazilo se priporočuje zmes sira, dobljenega iz kislega mleka nekoliko razgrettega, in ¼ zmlettega, nevgašenega apna. S tem mazilom, ki se hitro strdi (zato se ga naenkrat nesme preveč pripraviti) se trsu namažejo rane. Trs sedaj brz požene nove, močne rozge, ki na drugo leto močno rodijo. Brez obrezovanja in mazilenja pa po slani posmojeni trs več let slabi in nič ne rodi!

Špinača in jene sorte.

M. 3. Večna špinača ali kiselca (Rumex Patientia). Večna špinača ali kiselca je trdna rastlina, ki v vsaki zemlji raste, skoraj nobenega dela ne prizadene, veliko let na istem mestu pretrpi in že rano spomladi kot zelelenjava v kuhinji pomaga.

Izreja se iz semena, katero se od meseca marca do avgusta v brazdice po črevelj vsaksebi poseje. Šest tednov po setvi se morejo mlade rastlike, kakor porezno zelje že porezati, kar se tolikokrat ponavlja, kolikorkrat mlado perje na novo iznaste. Starejši nasadi dobivajo že meseca aprila in včasih še prej široko nježno perje, katero se mora do poletja potrgovati in kakor špinača pokuhati. Prikuba iz večne špinače nekoliko prijetno kisni tako, da jo nekteri rajši od navadne špinače imajo. Ta rastlina bi ne imela že zaradi tega, ker skoraj nobenega dela ne prizadeva, ker dolgo trpi in je velike koristi (rabiti se more od prve spomladi noter do poznega poletja) v nobenem vrtu ne manjkati. Prireja semena je tudi celo priprosta. Rastline se namreč pusté, dokler v seme gredó, ki ga silno veliko tri leta kalivnega obrodé.

4. Kubanska špinača. (Claytonia cubensis). Ta je izvrstna poletna prikuha, ki pa je še vse premalo poznana. Drobnó seme se meseca marca v rahlo in solnčnato zemljo vrstama in prav redko poseje. Ko so rastline 6—8 palcev visoke, se na 2 palca nazaj porežejo, kar se med letom po štirikrat zgoditi more.

5. Kermesova špinača. (Phytolacca esculenta.) Seme se meseca marca v gnojno gredo poseje. Rastline zahtevajo solnčnato prav močno zemljo. Začetka maja na 1½ črevelja narazen presajena in vlažno gleštana doseže do julija visokost blizo treh čreveljev. Zdaj se sme perje potrgovati in sicer od spodaj na vzgor in tako, da še kos recelja na stebelu ostane. Ko se pozneje steblo nazaj poreže, mlado listje zopet požene, ki se zopet more potrgati. Perje daje izvrstno prikuho, ki se pri kuhanju ne ukuhava in lepši duh ima, kakor navadna špinača. Rastline delajo gomole, ki se dajo, kakor pravi krompir v kleti hraniti in začetek maja posaditi.

Kako se imajo drva prodajati po novi meri.

M. Vsled ukaza c. k. ministerstev za notranje zadeve, za finance, trgovino in poljedelstvo

od 23. dec. 1875, po katerem se določuje mera za prodajo drv po novi ali meterski meri, se je kot drobna mera za zložena drva v javnem občenju postavil kubični meter, t. j. kocka, ki je 1 meter dolga, 1 meter široka, 1 meter visoka, ki toraj 1 kubičen meter drži ($31\frac{2}{3}$ kub. čevljev) z praznimi prostori vred med posameznimi poleni. Dolgost polen je določena na 1 met., na 0.8 met., na 0.6 met. in na 0.5 met. Dolgost sklada polen ali drvice in merilnih okvirov se ima tako vrediti, da njihov kubičen zadržaj vedno celemu številu kubičnih metrov odgovarja. Tako mora za 1 met. dolga polena sklad biti tudi 1 met. dolg, za polena 0.8 met. dolga mora biti sklad $1\frac{1}{4}$ met., za 0.6 met. dolga polena $1\frac{2}{3}$ met. in za 0.5 met. dolga polena 2 metra dolg sklad.

Ker pa so vsakdanje skušnje pokazale, da se te določbe ne dajo na vrat na nos v življenje spraviti, so zastopniki dunajskih drvnih trgovcev pri visokem c. k. ministerstvu trgovine vlogo napravili, vsled ktere je slavno ministerstvo zaukazati blagovolilo, da se ima za sedaj še pri prodajanju drv stara mera vselej v novo prerajati in sicer tako-le:

seženj	dolgi polen	kubični metri	dolgosti v ctm.
1	36"	=	3.41 pri 95
1	30"	=	2.84 " 79
1	24"	=	2.27 " 63
1	18"	=	1.70 " 47

Tako prerajani ceniki morajo po vseh drvnih prodajavnicah biti nabiti, da jih kupec lahko vidi in zastopi. Prodaja drv v sežnjih zloženih se sme le tako dolgo goditi, dokler da se bode dosti za naprodaj v predpisanih merah drv nasakalo.

Tržne novosti podaja tukaj „Slov. Gosp.“ svojim bralcem, kakor mu je to v prvi številki vsakega meseca že v navadi. Iz vseh kronovin našega cesarstva dohajajo veseli glasi, da je ozimna povsod lepa, deloma, na Ogerskem, izvrstno lepa. Človek bi sedaj mislil, da bo cena pri zrnju še bolj padla. Ali to se ni zgodilo. Zavolj vedno večjega strahu pred vojsko in še drugih uzrokov padajo kurzi na Dunaju čedalje bolj in ljudje so začeli denarje drugam zalagati. Posebno oves so začeli, najbolj judovski barantači kupovati. K l a v n a živina je meseca aprila nekoliko pridobila na ceni, a sedaj zopet zgubila. Ogerski voli se prodavajo na vago po 45—52 kr. kilo. Ovčja volna je dosedanje slabo ceno popravila; ogerska se plačuje po 90—120 fl. za 56 Kilo. Stanina in mast pojema v ceni, zlasti na Dunaju in v Gradcu. Posušenih sliv ali češpeljnov se čedalje menje proda; v postu je bilo boljše; štajerske veljajo 9—19 fl., slavonske pa 14—16 fl. Po vajštenu in deteljinem semenu se sedaj menje poprašuje, kakor pred enim mesecem. Repica je dobila trdno ceno, vosek je dražji postal.

Vinogradi so v našem cesarstvu po zimi menje trpeli, kakor se je govorilo. Na Štajerskem

se trta lepo razvija in večjidel precej kabrnkov nastavlja; še bolj pa žene na Hrvatskem in Ogerskem tako, da so že sredi aprila v Sremu, v Vršacu, v Tokajskem itd. šteli kabrnke. Ali ravno zarad tega se sedaj močno bojijo spomladanske slane. Na Kranjskem, zlasti v Ipavi, je slaba; trsove je pozeblo in 14. aprila je bila huda toča. Na Erdeljskem je slana 4krat vinograde stisnola pa ni veliko škodila. Na Českem in Moravskem nadleguje vinsko trto do sedaj še nepoznani keber, ki se je na tisoče prikazal in trsova očesa začel glodati in uničevati. Huda nesreča je zadela nemške še bolj pa francoske vinorejce: nenadni sneg 13. 14. 15. aprila je upanje na dobro vinsko letino tam uničil. Veliko milijonov hektolitrov vina bodo menje pridelali.

Vinska kupčija pri nas še vedno hira in žalostno stoji, le redko kedaj zapazimo znamenja, skorajšne boljše prihodnosti. Magjari silijo povsod pri nas s svojim vinom naprej in ga posebno po železniških postajah točijo; pritožbe našincev niso nič pomagale. Tudi se po Dunaju in drugih mestih klati vedno več nemških in francoskih, večjidel rodov judovskih, mešetarjev, ki ljudem ponujajo tuja vina, katera, skoro brez cola, v ogromnih merah vvažajo, denar iz dežele pobirajo in ceno našemu vinu stiskujejo. Še celo naši domači vinski tržci na Ogersko po vino zahajajo, ga potem z našim nekoliko pomešajo in „rihtajo“, domačemu vinu pa ceno pačijo. Sredi aprila je neki znani Mariborčan v Nemet-Bolly kupil 1500 hektolitrov ogerskega vina. Kolje smrekovo velja v Mariboru 8 fl. 30 kr. tisoč, na Ogerskem pa v nekaterih krajih 30 fl. Dog za izdelovanje sodov se iz Avstrije več izvažajo, kakor pa vina. Leta 1874 je samo nad Trst šlo 50 milijonov dog, največ na Francosko, namreč: 42 milijonov in na Angleško $4\frac{1}{2}$ milijona!

Sejmovi. 8. maja na Poljih, v Šmarji, v Brežicah, v Trbovljah, v Podplatah; 9. maja v Ernanu; 12. maja v Lembergu, v Planini in v Slov. Gradcu.

Dopisi.

Iz Hoč pri Mariboru. (Poslano.) Oglasili so se nekovi „mehrere Kirchenlichter“ ter me v „Marb. Zeitg.“ zasmehujejo zato, ker sem zopet v duhovensko semenišče vstopil. Tem, ki se sami imenujejo „Kirchenlichter“, a resnično so le „topolovi štori“, vredni, da bi jih postavil v plot kake protestantovske cerkve v „Bismarkovini“, odgovorjam sledeče: Ni res, da bi bili hočjanski „Schulfreunde“, katerim vendar privošim lep pozdrav: „Hättet Ihr Euer Maul gehalten“, vzrok mojega vstopa v bogoslovje, nego moja lastna volja in prepričanje. —

Upajo tudi, da bodo z mojo pomočjo učitelji postali zopet organisti. Kar človek želi, to tudi upa. Koliko jih pa je, ki niso organisti? In ka-

teri niso, ne želé-li biti? Roko desnico na prsi, in recimo skupaj: o tem dosta. Najžalostneje pa je to: dass es Leute gibt, welchen der Vers auf dem Leibe geschrieben worden ist: „Organist, Gasthausbesucher, täglich ehrsamer Katzenjammer.“

Da-li „die neue Schule“ poznam, o tem ni treba, da sodija „topolovi štori“. To mi pričajo „Reifezeugniss für Volksschulen“ in „Zeugniss der löb. Taubstummen-Lehranstalt“. Da so pa tudi otroci mojega razreda dobro napredovali v vsakem oziru, o tem se je že lani prepričal, g. pl. Feyrer ter me je tudi pohvalil pri gg. inspektorju in okrajnem glavarju; tako mi je namreč g. Robić nadzornik sam pravil ter mi tudi, ko me je letos obiskal, zopet svoje priznanje izrekel. Sicer pa se za vse hvale, od kateregoder strani malo skrbim, kar sem djanski tudi dovolj pokazal.

Vsikdar pa bodem deloval z narodnim učiteljstvom na korist naroda slovenskega, a nemčurske „topolove šture“ bodem si prizadeval po vsej moči iz katoliške cerkve na slovenski zemlji po mežnarju pometati, če bi morda noter silili.

Toliko v porazumljenje onim, ki se podpisujejo! „Mehrere Schulfreunde“ in „Kirchenlichter“. Niti besedice več, razve ako bi me kdo v „Mariboržanski“ hvalil — Jan. Nedeljko,

bivši učitelj v Hočah.

Iz celjske okolice. (C. k. okr. glavar — kulturna borba.) „Sl. Gosp.“ je ob svojem času poročal o nekem požaru v Teharju — nepozabljivega, bridkega spomina za tamošnjega župana in sr. beriča. Pogorelec pride pozneje k c. k. okrajnemu glavarju v Celje in ga poprosi, naj bi dal za njega v bližnji okolici celjski milodare pobirati. Toda c. k. okr. glavar mu odbije rekoč: „petlanje je prepovedano“. Teh besed ni treba tolmačiti! Pri tej priložnosti je pa c. k. okr. glavar pogoreleca tudi prašal, je li bil zavarovan? Pogorelec odgovori, da ni bil zavarovan, ker zavarovalna društva škode ne poplačajo, kakor je to slišal o zavarovalni banki „Slovenija“ v Ljubljani, pri kateri je bil zavarovan pred 2 letoma. In zdaj razkrije c. k. okr. glavar celjski svojo madrost, „ne v Ljubljani, ampak v Gradcu si morate dati poslopja zavarovati — tam je naše središče“ — Pa pogoreli kmet mu neče verjeti, ampak ostane pri svojem prepričanju, da središče Slovencev je v Ljubljani ne pa v Gradcu. —

Ker ravno kaj o Teharskih zadevah poročam, naj č. čitatelji poizvejo začetek neke „kulturne borbe“. Teharčani imajo že precej dolgo „tiho nedeljo“, t. j. ob nedeljah in praznikih se služba božja opravlja brez orgljanja, ker je baje tamošnji župan po nasvetu srejskega beriča organistu plačilo vstavil, in zaslužnega še nekaj pritrgal. Ljudje celó govorijo, da je župan to storil, ker sam v Teharje v cerkev ne hodi. Je li to vse res ali ne, ne morem vedeti; pa nemogoče ni; kajti „Sl. Gospodar“ je o tem čudnem županu in njegovem beriču dosti nečastnega povedal, dozda

pa še ni bilo nobenega preklica ali popravila brati, tudi ne slišati o tožbi zaradi žaljenja časti! — Pri „Dolnikovih štegah“ je 11letni fantič Franc Golob na poti proti Lučam v Savinjo padel in utonil!

Iz mariborske okolice. (Hudodelstvo.) Na langentalski stezi fare Spod. sv. Kungote stoji hramič, kder je navadno kréma: 24. aprila je bila točarica celo sama doma, ko okoli poldneva nek človek pride; pravijo, da je bil nekda mesarsk hlapec, tudi vé opeke delati, in je že tudi cote pobiral. Ta jo po dveh popoldne napade, ter jo najprej s polnim glažom po glavi udari, potem jo začne z močnim, ozkim in na obe strani ojstrim nožem zbadati. Deklica dobi 27 zabadcev, enega ravno proti srcu, pa bil je nož prekratek, ker je bila precej debelo oblečena. Potem jo je pod „štege“ vrgel, in tam davil, s prtom njej je usta zaphal, in pri tej priliki ga je ona tako vgriznila, da mu je skoro prst odgriznila.

Skoro bi bil srečno svojo krvavo delo opravil, da nebi nek domači človek pribežal, ki je njo na pomoč klicati slišal. Na to hudodelnik zbeži, vendar so ga za dve uri našli, in v sodnijo v Maribor poslali. Imel je tri nože pri sebi.

Deklica še sicer živi, pa je sila slaba, ker njej je dosti krvi steklo, in se še ne vé, bo li ostala ali ne. Zgodilo se je to v Spodnji Kungoti v prejšnji Kotnikovi, sedaj Šabedrovi krčmi. Natakrica je sestra gospodinje: Julijana Neuwirth, doma iz Ložen v fari sv. Marjete. Zločinca je ljudem ovidil Sletni fantič, ki ga je videl, kako je v svinjski hlev zlezil. Hudobnežu je ime Janez Kravanje iz Tolmina pri Trstu.

Anton Mežnarič.

Iz Radgone. (Banka „Slovenija“. — Ogenj.) Imam akcijo banke „Slovenije“ toda — ne vem, kaj in kako je z banko, — nič se ne oglasi, nič po časnikih ne objavi, ne računa, ne izdaja oklicov itd. Kaj mislite o voditeljstvu „Slovenije“, kaj o banki sami? Še živi? Deluje? Gre rakovo pot, ali se boljša? Gotovo je ravnateljstvo dolžno, oglasiti se in povedati tako zavarovancem, kakor akcijonarjem, kako in kaj? Gotovo je, da ima premalo agentov, in kder jih ima, — nedelavne, preslabe, može brez veljave! Zakaj ne pošlje po deželi potujočega poverjenika in nadzornika, ki bi se prepričal, kako delujejo bankini pooblaščenci? Zakaj ne agitira nič sebi in narodu na blagor? Saj še malokdo ve, jeli še „Slovenija“ životari ali je že pokopana? Zakaj ne pošlje občinam in veljavnim možem oklicov? Na murskem polju in v pesnički dolini bodo v kratkem še ti zavarovanci, kateri so se nje prijeli, izstopili! Povedal mi je lastni brat, da mu je dosedanji agent pri sv. Lenarti v slov. Goricah (Golob) rekel, da z „Slovenijo“ ni nič več in ga je tiral k zastopniku Gračanke. Tudi ptujski agent neki odganja ljudi, ne sprejme več vplačil! Za Boga, — bo res slovenska malo

marnost bankina smrt! Sledujo slovensko ves na nemško-ogersko meji, — Gorico, zadela je zopet velika nesreča. Leta 1871 pogorele so hiše ed najstim posestnikom, in včeraj zvečer — v sredo — trem! Nesreča bi še bila hujša postala, ako bi ne deževalo in nebi prihiteli Radgončani z brizgljami na pomoč. Ognja kriva je najbrž — hudodelna roka! Upamo, da blagi sosedje revežem pogorelcem ne bodo podpore odrekli! Žalibog ni bil nobeden zavarovan!

Iz Ljutomera. (Posojilnica.) V glavni skupščini okrajne posojilnice v Ljutomeru od 27. t. m. bil je račun taiste za čas od 1. januarja pa do 31. decembra 1875, ktereга tukaj oglašujemo, od nadzornega svetovalstva predložen in taisti tudi v vseh stavkih potrjen.

Vsled tega so prijemki vkupaj 69.179 gld. 81 $\frac{1}{2}$ kr. in izdavki skupaj 67.154 gld. iznašali, ostalo je toraj na koncu leta v gotovem 2025 gld. 81 $\frac{1}{2}$ kr. Udom društva se je med tekom leta izposodilo na menjice do 6. mescev 26.510 gld. in čez 6. mescev podaljšano 101.911 gld. Udje imajo v zalogah vloženih 7333 gld. 63 $\frac{1}{2}$ kr. hranilničarji pa 76.781 gld. 14 kr. Reservni fond je imel v začetku leta 1875 881 gld. 84 $\frac{1}{2}$ kr., kteremu se je pridjalo ob koncu leta 1875 iz pridobljenega dobička in natekočih obrestih 1147 gld. 27 $\frac{1}{2}$ kr., toraj poseduje z začetkom leta 1876 rezervni fond skupaj 2029 gld. 12 kr. Bilanca v društvenem premoženju kaže sledeče: Imetje društva iznaša: a) gotovina 2025 gld. 81 $\frac{1}{2}$ kr., b) vrednosti menjic 86.073 gld., c) vrednosti inventara 400 fl. skupaj 88.498 gld. 81 $\frac{1}{2}$ kr. Dolgovi društva pa: a) rezervni fond 2029 gld. 12 kr., b) terjatve društvenikov 7333 gld. 63 $\frac{1}{2}$ kr. c) terjatve hranilničarjev 76.781 gld. 14 kr., d) podporni fond 1060 gld., e) naprej sprejete obresti 1294 gld. 92 kr. skupaj 88.498 gld. 81 $\frac{1}{2}$ kr. Društvo je imelo na koncu leta 1875 — 374 udov priraslo jih je med tekom leta — 36, a na koncu leta 1875 pa 31 odpadlo, in to stranom po odstopu, stranom skozi smrt, ali ker so bili iz društva zavoljo neizpolnovanja društvenih dolžnosti izključeni.

Opravičnih deležev bilo je na začetku leta 1875 345, prirastlo jih je 36, odpadlo 7. a odpovedanih je pa 31.

J. Kukovec, M. Zemljíč, J. Gomilšek,
načelnik. blagajnik. preglednik.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Lani so Gračani večjidel od prusačkih listov podšuntani, grdo ravnali s Don Alfonzom, sorodnikom naše cesarske rodbine in tako svitlega cesarja razžalili; zlasti se je zameril mestni župan Kienzl. Letos so ga pa vendar zopet enoglasno izvolili za župana. Novine pravijo, da se je to nalašč zgodilo. Tako predrzni so naši prusaki! Pri vojakih je te dni dobilo veliko oficirjev višje službe. Mladi nadepoljni nadvojvoda

Janez Salvator, ki je lani v posebni knjižici povdarjal potrebo, da se Avstrija z Rusko sprijazni in se varuje zvitega Prajza, je postal poveljnik 3. artilerijskega regimenta. To je cesarski odgovor judovsko-pruskim liberalcem, ki so ga v novinah precej glasno hotli odstavljenega imeti od vojaščine. Ničvredni oficir baron Ertl je Prusom izdal in prodal važna pisma in zemljovide našega vojnega ministerstva. Bil je zasačen, odstavljen in obsojen 10 let v težko ječo! — Cesarjevič Rudolf se bode v kratkem preselil v prekrasni grad Miramar pri Trstu, da se bo učil vojaškega brodnarstva. — Prusi so izdelali več zemljovidov, ki so se lani celo po nekaterih naših avstrijskih šolah potepali, čeravno je na teh zemljovidih mnogo sedaj avstrijskih dežel s pruskimi zedinjenih videti. Sedaj pa se n. pr. v Ljubljani prodajajo meni nič tebi nič tik pod nosom avstrijskih gosposk laški zemljevidi, ki kažejo Gorico s Primorjem in Dalmacijo že zedinjeno z Italijo. Človek ne vé, komu bi se bolj čudil ali predrznosti prusačko-lahonski, ali pa popustljivosti naših, gotovo ne preslabo plačanih avstrijskih gosposk! Zastran obravnave z Ogersko se čujejo sami neljubi glasi. Magjari zahtevajo preveč — bati se je, da se vsa obravnava pretrga — tudi so magjarski listi začeli jako pikeče in osorno pisati, Minister Tisza hoče odstopiti. Naslednik bi mu baje postal Sennyey! V Budapeštu so te dni odprli novi most črez Donavo prek otok sv. Marjete. Če ga niso boljše postavili, kakor je Dravski železniški most pri Zakanu, potem je slabo. Novi Zakanski most, lani postavljen, a še ne odprt, se je te dni zrušil in v Dravo podrl.

Vnanje države. Ruski car Aleksander II. pride 13. t. m. v Berolin k pruskemu cesarju. Vsa Evropa upa od njega, da bo s svojo besedo letos kakor lani občno vojsko zabranil, katero bi Bismark rad imel. Naš minister Andrassy se pelja k ruskemu caru v Berolin. — Prajzi pomnožujejo svoje bataljone in svojo artilerijo, kar jasno priča, da na vojsko mislijo. Ves svet tudi trdi, da išče Prajz Laha imeti za zaveznika in da je v ta namen v Rim poslal generala Moltkeja in princa Karl-a. Laški ministri, bržčas od Bismarka še bolj podšuntani, hočejo vatikansko poslopje z vojaki zasesti, da nebi nihče več brez dovoljenja pijemonteške vlade mogel pred sv. Očeta. Ljubi Bog, kedaj bo nasilstva konec! Grabljiva laška vlada je cerkveno premoženje že do malega vse zapravila, a dolgov vendar ni poplačala; sedaj hoče milodarne ustanove ali šiftinge ubogih, kakih 1300 milijonov lir, pograbiti; pa tudi ti milijoni bodo brž zginili v žakljih judovskih. Krivični denar pač nikder ne zda. — V severni Ameriki se bo 13. maja odprla sijajna svetna razstava — prva v Ameriki.

Jugoslavjanska vojska se krvavo vrši naprej. Muktar-paša 12. 13. 14. aprila tepen in od vstašev obkoljen je dobil 10 bataljonov na

pomoč in 28. aprila udaril proti Nikšičem, da v izstradano mesto živeža spravi; unela se je strašna bitka, med katero je Muktar-paša 300 žakljev moke v trdnjavo zavlekel. Več ni mogel storiti. Padlo mu je 1300 Turkov in se je moral v Gacko pomakniti nazaj. Turki namislijo neki Hercegovino že zapustiti. Pri Gradcu je vstaš Jakšič Turke natepel in jim vzel 370 volov. V Bosni je sultan ukazal črno vojsko ter vse Turke zoper Kristijane orožati. Srbi so mesta na turški meji Aleksinac, Čuprijo in Paračin z nasipi vtrdili, da bi laglje prvi naval turške vojske, 40.000 mož močne, odbili. Srbi imajo tudi precej vojske pripravljene, le denarjev jim hudo pomanjkuje!

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XXXVI. Prekrasni svoj govor skončavši so sv. Oče iz trona stopili in se nam bližali. Rekli so nam, da na spomin denešnjega dneva dobi vsak izmed pričujočih posebno svetinjo, kar se je tudi zgodilo. Svetinja je iz brona: na eni strani ima podobo Kristusovo, kakor sv. Petru ključ nebeškega kraljestva podaja; na drugi strani pa obraz Pija IX. Ko so potem sv. Oče prišli med nas, so iztegnili obedve roki v poljubovanje ter so počasno stopali skozi našo družbo. Sedaj se je začela okoli ljubeznivega starčeka tolika gnječa, da bi jih bili presunjeni ljudje lahko stisnoli. Vsak je želel milo roko vloviti in k ustnicam pritisniti. Kdor je imel srečo dobiti jo, ta jo je nerad iz rok spustil. Videl sem moža blizo mene, ki je solznatih očeš roko neprenehoma poljuboval, dokler mu nje niso izmeknoli. Pred sv. Očetom je strežnik nosil posebne darove, katere so zaporedom jemali in med gospe in gospodične delili. . . Kedar so s svojim spremstvom prehodili celo našo vrsto, so se vrnoli in naposled skozi dveri, pri katerih so se prvič pokazali, zopet preminoli. Romarji smo potem tiho zapustili vatikansko poslopje, neizrečeno veseli, da smo imeli čast in milost, sv. Očeta Pija IX. videti. Predragega dneva ne bode nikoli pozabil. Častita podoba Pija IX. se mi je tako globoko v srce vtisnola, da se mimnogokrat dozdeva, kakor da bi jih živih pred seboj gledal. Nekateri smo sklenoli še bližnjo noč odrinoti v Neapol, zato smo denešnji popolden odločili za obiskovanje bazilike sv. Pavla, ki stoji daleč proti večeru zunaj Rima.

Najeti fижakar je mene in mojega tovariša po obedu peljal proti cerkvi sv. Pavla. Poidočki smo vstavili pri cerkvi s. Salvatore, o katerej se pripoveduje sledeča povest. Sv. Peter in Pavel oba na smrt obsojena in strašno bičana, bila sta iz mamertinske ječe peljana na morišče; hodila sta ravno po tej poti. Kder sedaj stoji cerkev s. Salvatore, bil je takrat zid in pri tem zidu je sv. apostola čakala sv. Plautila, katero je sv. Pe-

ter sam krstil. Hotla je sveta moža še enkrat videti. Sv. Pavel jo poprosi, naj mu posodi svoj pajčolon ali šlar, da bi si z njim oči privezal pri ob glavo devanju ter obljubi, da jej ga hoče vrnoti. Pobožna žena mu ga takoj izroči. Po svoji smrti se svetnici res prikaže sv. Pavel in jej pri-nese darovani pajčolon; toda Plautila si ga ne upa več na glavo djati, položila ga je v rakvo k trupu sv. Paula.

Nekoliko dalje smo našli drugo cerkvico — s. Pietro et Paolo separati — stoji na mestu, kder sta se sv. Peter in Pavel ločila. Neverniki jima te tolažbe niso privoščili, da bi sveta moža, v življenju po ljubezni združena, tudi na morišču bila po smrti zedinjena. Morala sta se ločiti, toda samo za nekoliko kratkih trenutkov. Bližnja smrt ju je zopet združila v hiši Očetovi, kder ni nobene ločitve več! Sv. Petra so gnali naprej črez reko Tiber na hrib, ki se mu pravi Janikulus; tam so ga križali; sv. Paula pa so po cesti ostijaški vlekli naprej do kraja, ki se imenuje: ad aquas Salvias. S tovarišem sva se črez nekaj časa pripeljala do tistega prostora, kder so sv. Paula ob glavo djali. Prostor se zove sedaj s. Paolo alle tre fontane — sv. Pavel pri treh studencih. Okolica je močvirna, nezdrava, zapuščena. Tamošnja abatija bila je nekaj časa izpraznjena. Leta 1868 so se v njej naselili francoski trapisti. Skozi visoka vrata, slovoku podobna, vstopimo v znotranje prostore. Tu stojijo 3 cerkve. Na levi strani je cerkva sv. Vincencija in Anastazija, prostrana bazilika, na desni strani S. Maria scala coeli — Sv. Marija nebeška lestvica, ker je tukaj sv. Bernard imel prikazen, v katerej je videl, kako so na njegovo molitev in darovanje sv. meše in na priprošnjo Device Marije duše rešene iz vic kakor po lestvici vhaјale v nebesa. V cerkvi se kaže globljina, kamor so sv. Pavla zaprli med tem, ko so rabeljni priprave za njegovo smrt delali. (Nastavek prih.)

Smešničar 19. Lažnjivec se je bahal, kako strašno hitro leta in dirja. Ni dolgo tega, tako je djal, kar sem celo kriveca prehitel. Lažun, nekoliko razdražen, mu pa pristavi: brate, to še ni nič, jaz sem bil ne davno v Ptuj, kder je zvonik ki, ločen od cerkve, posebič stoji. Okoli tega čimlenega zvonika sem se zagnal tako urno in naglo, da sem naposled zagledal — svoj lastni hrbet!

Razne stvari.

(Volitve za okrajne zastope) so blizo; delajo se že priprave! Bodimo tedaj slovenski narodnjaki pripravljeni! Storimo, kolikor se pri čudno sestavljenem volilnem redu storiti da. Prihodnjič več!

(Č. g. Franc Brelj) je kot profesor veronauka na Mariborski višji realki od deželnega šolskega sveta potrjen. Č. g. Anton Kaučič je stopil v začasni pokoj.

(Mariborska čitalnica) napravi v nedeljo 7. t. m. izlet v Fram. Čč. gg. članovi, ki se mislijo tega izleta vdeležiti, zbirajo se ob dveh po poludne na kolodvoru, ter se peljejo z mešanim vlakom v Rače, od koder krenejo peš v Fram na vrt g. Gert-a. Za vrnitev v Maribor bodo se najeli vozovi in ne bode presegala vožnina za posameznike cene, ki je navadna za vožnino po železnici. K tej veselici so tudi rodoljubi iz okolice uljudno povabljeni. Odbor.

(Dražbe.) 5. maja Štefan Taciga v Stopreah 600 fl. (3), Janez Grm v Ljubnici 2336 fl. (3.), Franc Hojnik na Fürstu 2099 fl. (2.) — 6. maja Alojz Nemec v Ključarovicah 2503 fl. (3), Juri Kos v Ljubnici 4300 fl. (3), Mart. Črnelič v Pišecah 2802 fl. (3), Karl Lorber v Gačniku 9109 fl. (3). 8. maja Franc Grašic v Razvanju 5020 fl. (3.), Dobršek v Drobinskem (2). — 9. maja Štefan Rieser v Vidmu 9350 fl., Janez Živič v Ločjem 1212 gld., Janez Premelič v Bukovju 530 fl. — 11. maja Franc Cveko 2260 fl. in Janez Šver 1790 fl., obadva v Bojsnem. 12. maja Kuna Brumec v Starivesi 820 fl. (2). — 13. maja Val. Kanušer v Modriču 1800 fl.

Listič uredništva: g. M. R. Quod scripsi, scripsi — Dopisi iz Koroškega, od Marije Snežnice in Slov. Gradca prihodnjič. Lepa hvala!

Tržna cena preteklega tedna po Hektolitrih. (1 Hl. = 1⁶⁸/₁₀₀ vag.)

Mesta	Pšenica	Rž	Ječmen	Oves	Turšica	Proso	Ajda
	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.
Maribor . .	8 25	6 52	— —	3 65	4 92	— —	4 85
Ptuj . . .	8 30	6 —	6 —	3 20	4 60	4 20	5 55
Slov. Gradec	9 43	6 83	6 50	3 74	4 87	7 80	5 69
Gradec . .	8 91	6 71	— —	3 84	4 37	— —	5 50
Celovec . .	8 62	6 34	2 80	3 84	4 82	3 30	4 82
Ljubljana .	8 61	5 53	3 90	3 90	4 88	4 23	5 04
Varaždin .	9 18	5 50	4 60	4 80	4 50	— —	5 60
Zagreb . .	10 04	7 65	7 14	3 25	5 —	5 20	4 88
Dunaj . . .	12 15	8 90	9 40	10 10	6 15	— —	— —
Pešt . . .	11 12	7 92	7 45	9 35	5 28	— —	— —

V Mariboru. Krompir fl. 2.20 kr. Hl. — fažol 14, leča 30, grah 28 kr. Kg. — Pšeno 10 kr. liter. — Pšenični gres 26, prednja moka 26, srednja 20, polentna moka 11 kr. Kg. — Kravje maslo fl. 1.10, svinjsko maslo 90 slanina frišna 56, slanina prevojena 90 kr., puter fl. 1.— kg. Jajca 2 kr. vsako. — Govedina 43, teletina 45, svinjetina mlada 53 kr. Kg. — Mleko frišno 12, posneto 10 kr. liter. — Drva trda fl. 3.80, mehka fl. 2.80 Kbmt. — Ogelje trdo. fl. 1.—, mehko 60 kr. Hl. — Seno fl. 3.40, slama fl. 3.90 — stelja fl. 2.80 kr. za 100 Kg.

Loterijske številke:

V Gradcu 29. aprila 1876: 44 3 48 49 21.
Na Dunaju " " 17 35 47 66 46.
Prihodnje srečkanje: 13. maja 1876.

Pravi WILHELM OVI antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi

(Čisti krv zoper protin in revmatizem.)
Je kot

spomladno zdravljenje

edino gotovo zdravilo krv čisteče sredstvo,

S privoljenjem
c. k. dvorne
pisarne vsled
sklepa na Du-
naji 7. dec.
1858.

ker je od
prvih medi-
cinskih
avtoritet
Evrope

Vsled Nj. Vel.
Najvišjega po-
velja zoper po-
narejenje zava-
rovano. Dunaj,
28. marca 1871.

z najboljim uspehom upotrebljavano bilo.

Ta čaj čisti celi organizem; preišče, kakor nobeno drugo sredstvo, dele celega trupla in odvrne iz njega po nastranem upotrebljanju vse nečiste za bolezen nabrane reči; tudi je učinek gotovo ustrajajoč.

Temeljito ozdravljenje protina, revmatizma, otročjih žil in zastaranih trdovratnih bolezni, vedno gnoječih se ran, kakor vseh spušajev pri spolnih boleznih in po koži, mozolov po telesu ali licu, lišajev, sifilitičnih ran.

Posebno ugoden uspeh je imel ta čaj pri za-
gnjetenji jeter in vranice, enako pri zlati žili, zlatenci, silnem bolenji po čutnicah, kitah in udih, potem pri tišanju v želodcu, vetrovih, zaporu, scavnih nadlogah, močenju, možkem oslabiljenju, toku pri ženah.

Bolezni, kakor bramorji, žlezni otok, ozdravijo naglo in temeljito, ako se pije čaj neprenehljivo, kajti on je hladeče sredstvo, kir aztopi in žene scav-
nico. Celi kup spričeval, pripoznavalnih in pohval-
nih pisem, ki se tirjane zastoj dopošiljajo, spričnje
resničnost zgorej uvajenih razlogov.

Svarimo pred
ponarejanjem.

Svarimo pred
sleparijo.

Pravi Wil-
helmovi anti-
artritični anti-
revmatični čaj
za čiščenje krvi

se dobiva le
iz prve med-
narodne fabri-
kacije Wilhel-
movega anti-
artritičnega antirevmatičnega čaja začiščenje krvi v
Neunkirchen pri Dunaju ali v mojih po časnikih
navedenih zalogah.

Zavitek, po 8 obrokov razdeljen,

po predpisu zdravnika pripravljen, s podukom v raz-
ličnih jezicah 1 gld., posebej za kolek in zavoj 10 kr.

Na ugodnost p. n. občinstva se pravi Wilhel-
mov antiartritični antirevmatični čaj dobiva
v Mariboru pri Alojziju Kvandestu, v Celju pri
Fr. Raušerju in v Baumbahovi apoteki, v Mozirju
pri Tribue-u, v Podčetrtku pri Müllerju, v Slov.
Bistrici pri Janezu Janošu, v Slov. Gradcu pri Kali-
gariču, v Ptujju pri Drag. Girodu, v Varaždinu pri
dr. Hattlerju in v Ljubljani pri Lasniku, apotekarju.

Oglasnik, priloga k šte. 19. „Slov. Gosp.“

Najnovejši kurzi na Dunaju.

Papirna renta 64 — — Srebrna renta 69 — — 1860-letno državno posojila 116 — — Akcije narodne banke 870 — Kreditne akcije 120 — — Napoleon 9.54 — Ces. kr. cekini 5.64 — Srebro 102.80

Podpisani se priporočam p. n. občinstvu, posebno čč. gg. duhovnikom in gg. uradnikom k izdelovanju

raznoverstnih oblačil

po prav nizki ceni in trdno izdelanih. Zamore se tudi v obrokah plačevati. Prišel sem to svoje podvzetje še le pred kratkim z zaupanjem, da me bodo slovenski sorojaki z obilnimi naročili izdatno podpirali.

Franc Jesenko,

krojač

v Mariboru, v farovski ulici
(Pfarrhofgasse) št. 191.

3—3

Za malarje in lakirarje!

Priporočam svojo zalogo zmletih oljnato-firneževih barv, oljnatega firneža, trpentina, kopalovega laka, suhih barv, čistega zlata v listkih, srebra, mednih plošč, vsakovrstnih ščetek ali penzelnov in drugih ščetinastih reči, vse po najnižji ceni. Pri večjih naročilih še bolj znižujem ceno. Vnanjim naročilom hitro ustregam.

H. Billerbeck,

malar in lakirar

v Mariboru v gosposki ulici.

4—6

Preselitev.

Dovoljujem si naznanjati čestitej duhovščini in p. n. občinstvu, da sem zaradi razširjenja obrta svojo pozlatarsko delavnico iz C. Schrameljeve hiše prestavil v

Kartinovo hišo šte. 3.

(Schmidnergasse)

v koroškem predmestju.

Priporočam se uljudno še znanprej za obilna naročila, katera si bodem prizadeval točno, okusno in po mogoče nizki ceni izvrševati ter si do sedaj skazano zaupanje ohraniti.

Oroslav Čuček,

2—3

pozlatar.

Sirovi loj

kupujeta vsaki čas po najvišji ceni

Karl Pamperl-ova sina,

Topilnica za loj, svečarija in milarnica,
zaloga vžigalnih, svetilnih in masčobnih tvarin

v CELOVCI na Koroškem.

Služba organista in mežnarja.

ob enem je razpisana pri dekanijiški cerkvi v Velikonedelji. Prosilci se naj oglašijo do 25. maja. Pismenim prošnjam se naj tudi priložijo spričevala o dosedanem zadržanju prosilcev.

Velikonedelja 1. maja 1876.

1—3

Cerkveno predstojništvo.

1—3

Peter Fritz,

pasar, bronar in kovinar v Mariboru

(poprej Karol Hesse)

priporočujem slavnemu občinstvu, zlasti pa častitej duhovščini, svojo dobro izbrano zalogo pa tudi novo izdelovanje vsakovrstnih reči iz brona v vsakem poljubnem slogu v okusni podobi po najnižji ceni: altarjev svetilnikov pred podobami, svetilnic, kadilnic, monštranc, ciborijev, kelihov, kanon-tablic, krožnikov, karfindele križcev itd.

Staro, nerabno cerkveno orodje in druge reči iz brona, srebra, pakfonja, medi rad popravim po najnižji ceni ter, ako se želi, tudi dobro pozlatim, posrebram, pobronam; tudi kupim ali zamenim staro srebro, bakro, med itd. z novimi reči iz iste kovine po prijaznem porazumljenju. Za dobro in trdno delo sem porok!

F. AUCHMANN'OVA

c. k. privilegirana fabrika za figovo in surogatno kavo,

fabrika za šampanjevec in vinska kupčija

v Mariboru.

Svarilo slovenskim gospodinjam!

Ni dvomiti, da je marsikatera slovenskih gospodinj že slišala o tako zvanej Frank-kavi (kofetu), ki se nam za drage denarje iz tujega vvažja. Morebiti si ga marsikatera že kupuje. Gotovo pa jej ni znana prava vrednost one kave. Meni in pa nekaterim zdravnikom je se posrečilo pri omenjeni kavi zaslediti nedostojno sleparstvo. Frank-kava druga ni, kakor neka zmes z britkim koreninjem encijanovim in tedaj ravno zavolj prevelikega dodatka encijanovih korenin toliko dražilno deluje na človeški trebuh in drobovino in je tedaj ne samo brezkoristna za zdravje, marveč škodljiva. Na dalje nima Frank-kava nobenih redivnih moči v sebi in tedaj zasluži, da jo popolnem zavržemo.

Namesto ove škodljive in slabe kave priporočujem svoje surogatne kave, zlasti pa figove kave. Te so narejene iz fig in so jako primerne kot dodatek k pravej kavi, da se pri denarjih varčuje. Moje razne sorte figove kave so pridlane iz najboljših fig, kakoršne so Sultanfige, in na svitek nabrane fige; figova kava nima nič encijana v sebi, nič grenkega, diši izvrstno lepo in fino, se sladko kuša, pospešuje prebavljanje in daje sploh človeku zdravo in močno hrano.

Figova kava je že sama ob sebi sladka; zato se pri njej potroši menje cukra in prihrani znatno na denarjih. Vrh tega upljiva figova kava lahko razkrojilno, hladilno, in tanjša ali redči sok človeškega telesa, kar delovanje sica in drugih krvnih, potem prebavalnih itd. organov vedno pri pravem redu in pravilnosti ohranjuje. Na mrzlici bolni, potem na živcih bolelni ali nervozni ljudje njo slobodno pijejo, kar pri drugih kavah ni pripuščeno, zlasti ne pri grenkobnih surogatnih kavah, ki se iz tujega k nam vvažajo. Navadnej kavi, mešanaj z mlekom, dodana figova kava onej množi redivno moč in tekne zlasti otrokom, ki so v rasti zaostali.

Nasvetujem gospodinjam rabiti figovo kavo tudi namesto drugih navadnih zajutrkovalnih jedil na primer: cmokov, žganjcev itd. Z mojo figovo kavo bodo veliko ceneje izhajale, ljudje pa jim bodo mnogo živabniši odhajali na delo in kar je še posebne vrednosti: žeja jih ne bode nadlegovala. Žganjice, rozolije in drugih pijač jim ne bode treba kupovati, kar je gledé pametnega obnašanja pri delaveih jako imenitno.

Spodej pridjani cenik ponuja mnogo vrst moje surogatne kave, posebno pa priporočujem pri jako nizko nastavljeni ceni svoje razne sorte figove kave vsem p. n. povžitnikom in trgovcem.

Opozorujem zajedno častito občinstvo na moja prava, naturna vina in izvrstne šampanjevece.

Cenik.

Cena je nastavljena v aust. velj.; iz Maribora; za 100 funtov po številu paketov vsake vrste, brez odgovornosti za spremembo cene ali škodo prejemnikov.

Termin, rok 3 mesece ali 3% sconto „plačljiv v Mariboru“. Zneski niz 30 gld. se jemljejo s poštnim porzetjem.

Razne sorte.

	Zavitki v Kilo	fl.	kr.
Arabska kava, najfiniša v dvojnem zavitku, v rumenem in belem papirju s črnim tiskom	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$	12	—
dto. v nagrbančenem papirju s črnim tiskom	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$	12	—
Cikorijjska kava, zelo fina, v zelenem papirju z žoltimi obrazci v okroglih zavitkih	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{16}$	11	—

	Zavitek v Kilo	fl.	kr.
Cikorijska kava, v ploščatih zavitkih	$\frac{1}{12}$	11	—
dto. po načinu Nadler & Kolb, jako fina, v sivem papirju, v okroglih zavitkih, sladka	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$	13	—
dto. grenka	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$	15	—
dto. najfiniša francoska, v žoltem papirju, s črnim tiskom, v okroglih zavitkih	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$	12	—
Cikorijska moka, suha, v zabojih	—	11	—
dto. mastna	—	11	—
Cikorijska kava uso Lahr, v pisanem papirju	$\frac{1}{10}$	12	—
Debelo mleta kava, jako fina, v vijoličastem svetlem papirju z rumenimi obrazci, v ploščatih ovitkih	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$	15	—
Zrnčasta kava, izvrstno fina, v rudečem svetlem papirju, okroglih zavitkih, z zelenim napisom in štajerskim grbom	$\frac{1}{5}$ $\frac{1}{6}$	12	—
Kava za gospe, v pisanem papirju z rudečimi obrazci, v trivoglatih zavitkih	$\frac{1}{16}$	13 $\frac{1}{2}$ 15	50
Tri krona kava, izvrstno lepa, v modrih zavitkih z zlatim tiskom	$\frac{1}{4}$	20	—
Želodna kava, v modrem papirju z rudečimi obrazci	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{16}$	10	50
Ječmenska kava, zrnasta, v pisanem papirju z belimi obrazci	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{12}$	17	—
dto. zmleta, v pisanem papirju z belimi obrazci	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{12}$	14	—
Mokajska kava, izvrstno fina uso Schönwald, v temno-vijoličnatem papirju z belimi obrazci, v ploščatih, podolgastih zavitkih	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{16}$	12	—
Mandeljnova kava, jako fina Magdeburška, v rumenem papirju, z rudečimi obrazci	$\frac{1}{10}$ $\frac{1}{12}$	10	50
dto. v zelenem papirju z modrimi obrazci	$\frac{1}{10}$	10	50
Sicilijanska kava uso Schönwald, v temno-vijolič. papirju z rumenimi obrazci	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{16}$	12	—
Švicarska kava, izvrstno fina, z vanilijo pomešana, v modrem papirju z rudečimi obrazci, z mojo firmo in rodbinskim grbom	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{16}$	12	—
dto. uso Gemperle, z vanilijo, v modr. papirju z rudeč. obrazci	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{16}$	12	—
dto. z rudečimi obrazci in pečatom	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{16}$	—	—
dto. v modrem papirju z belimi obrazci № 2	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{16}$	11	50
Švicarska moka, jako fina v zabojih	—	12	—
Sladko-korenska kava, izvrstno fina, v žolтиh ali modrih zavitkih z belimi obrazci po načinu Tschinkel-ovih sinov	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{12}$	10	50
Tirolska kava, zelo fina, v pisanem papirju	$\frac{1}{10}$	12	—
Dunajska varčna kava, v rumenem papirju s črnim tiskom	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$	13	50
Varčna kava, zelo fina, v modr. papirju z rudeč. oroslonom, v okroglih zavitk.	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$	13	—
dt. po načinu Voelkerja, jako fina, v rud. svetlem pap., v okroglih zavitkih	$\frac{1}{10}$	13	50
Figova kava v pakelnih.			
Figova kava, zelo fina Insprukska, v črnem papirju	$\frac{1}{10}$	17	—
dto. zelo fina Insprukska, v blede-rujavem papirju	$\frac{1}{10}$	22	—
dto. zelo fina, v pisanem papirju z belimi obrazci № 1	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{12}$	16	—
dto. " " " № 2	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{12}$	14	—
dto. " " " № 3	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{12}$	13	—
dto. " " " dalmatinska v rudečem papirju	$\frac{1}{12}$	14	—
dto. uso Triest, v sivem papirju z belimi obrazci	$\frac{1}{8}$	14	—
dto. zelo fina uso Innsbruck	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$	25	—
Figova kava, posebno fina, z modrim ovitkom in rudečim tiskom	$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$	24—32	—
dto. posebno fina, v modrem papirju z rumenim napisom	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$	21—33	—
Najčistejša figova kava, v finem belem papirju z zlatim tiskom	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$	32	—
dto. posebno fina, jako lepa, v rujavem papirju z rudečim ovitkom, z zlatim tiskom	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$	32	—
Za pravičnost teh dveh sort sem porok s 100 gld.			
Sultan-figova kava, imenitno fina, v ličnem zavitku	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{8}$	19—33	—
Izleček figove kave, imenitno fin, v roza-papirju, z vožincem obvezan zavitek	$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$	27	—
Indijska figova kava, v ličnem zavitku	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$	25—31	—
Prava turška kava s c. k. privilegijo in varovalno marko, izvrstno fina, v prelepem zavitku	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$	24—28	—

Figova kava, mehko obvita.

	Zavitek v Kilo	fl.	kr.
Figova kava, posebno fina, Sultan, v zabojih ali sodih	—	19—33	—
dto. posebno fina, indijska, v zabojih	—	25—33	—
dto. jako fina, mastna ali suha, № 1	—	17	—
№ 2	—	16	—
№ 3	—	15	—
Slovanska kava v ploščatih zavitkih, belo modro in rudeče	$\frac{1}{8} \frac{1}{10}$	12	50
Kava iz planinskih korenin v ličnih zavitkih	$\frac{1}{4} \frac{1}{8}$	16	—
Dvostročna kava, posebno fina, v ličnem zavitku z zlatom in jasno-modrim tiskom № 1	$\frac{1}{4} \frac{1}{8} \frac{1}{2}$	16	—
dto. № 2	$\frac{1}{4} \frac{1}{8} \frac{1}{2}$	15	50
dto. brez zlata № 3	$\frac{1}{8} \frac{1}{4}$	14	—
Zdravilna kava v ličnem zavitku z zlatom	$\frac{1}{4} \frac{1}{8}$	16	50
dto. brez zlata	$\frac{1}{8}$	14	50
Kava iz sladnega izlečka (Malz-Extract) zelo fina, ličen zavitek	$\frac{1}{4} \frac{1}{8}$	21	—

 Naročnike uljudno poprosim, da blagovolijo sorte, koje želijo, zlasti pri figovi kavi, ali hočejo mastne ali suhe, natančno naznaniti, da jim zamorem tudi najnatančnije ustrezati.

Cenik raznih vin.

Cene so v austr. velj. na nevaršino prejemnika. Odlog 3 mesece ali 3% sconto, plačljiv v Mariboru.

Vino po vedrah se prodaja brez posode.

S premijami bilo je vino odlikovano v **Mariboru, Gradeu, Trstu, Lincu, Hartbergu** itd. itd.

Namizna vina.

	56 litrov ali vedro:
Mariborsko II.	10 gld.
Mariborsko I.	12 "
Osečko 1872 (Wachsenberger)	12 "
Ptujsko (Stadtberger)	14 "
Frauheimsko 1868	17 "
Pekersko (Pickerer)	20 "
Črešenjsko 1868 (Kerschbacher)	22 "
Ljutomersko 1868 (Luttenberger)	28 "

Vina v buteljah.

	Vel. flaša:	Mala flaša:
Ritoznojsko (Rittersberger)	60 kr.	35 kr.
Radiseljsko (Radiseller)	60 "	35 "
Kovačljonsko (Schmidsberger)	70 "	40 "
Slavičko (Nachtigaller)	70 "	40 "
Jeruzalemsko (Jerusalemmer)	70 "	40 "
Ljutomersko (Luttenberger)	80 "	45 "
Janežko (Johannesberger)	90 "	50 "

Cena sodov: 1 sod z 1 vedrom ali pa 56 litre 3 fl. 40 kr., z 2 vedroma ali pa 112 litre 4 fl. 10 kr., z $2\frac{1}{2}$ vedra ali pa 140 litre 4 fl. 40 kr., s 5 vedri ali pa 280 litre 8 fl.

Cena zabojem za butelje in šampanjevec: 1 nov zaboj za 50 velikih ali 100 malih butelj 1 fl. 50 kr.

Manjši zaboji se zaračunijo s 4 kr. za veliko, in z 2 kr. za malo buteljo.

Le snažni in franko doposlani sodi se v $1\frac{1}{2}$ mesecu jemljejo nazaj!

Cenik šampanjevcev.

Cena v austr. velj. Odlog 3 mesece ali 3% sconto, plačljiv v Mariboru.

Premirani bili so moji šampanjeveci na **Dunaju, v Gradeu, Trstu, Lincu, Ptuj, Hartbergu** itd.

	Vel. flaša:	Mala flaša:		Vel. flaša:	Mala flaša:
Carte blanche	1 fl. 30 kr.	75 kr.	Najfinši Burgundec, rudeč	1 fl. 60 kr.	— fl. 90 kr.
Champ. rosé	1 " 30 "	75 "	" Moselle Mousseux	1 " 60 "	— " 90 "
à la Louis Röderer, blanche	1 " 50 "	85 "	" Zlati biser	1 " 60 "	— " 90 "
à la Veuve Cliquot	1 " 60 "	90 "	" Rizlec	2 " — "	1 " 10 "
à la Moët Chandon	1 " 60 "	90 "	" Muškat	2 " — "	1 " 10 "

 Šampanjevec se mora v hladni kleti hraniti in sicer ležé. Najbolje stori, kdor zaboj, kakor ga je prejel, postavi na hladen prostor in ga ondi pusti, dokler ga ne rabi. Razpošiljatev se vrši od polovice oktobra do sred decembra in od konca februarja do začetka junija. Prosim tedaj za blagovoljno pravočasno naročevanje.

F. Auchmann - ova

c. k. priv. fabrika za figovo in surogatno kavo, fabrika za šampanjevec in vinska kupčija v Mariboru.